

Arbetsförmedlingens budgetunderlag

2025-2027

Arbetsförmedlingen
Författare: Arbetsförmedlingen
Datum: 2024-02-29
Diarienummer: Af-2023/0095 9482

Innehåll

1	Finanseringsöversikt.....	4
2	Arbetsförmedlingens uppdrag.....	5
3	Arbetsförmedlingens inriktning på kort och lång sikt	7
4	Arbetsmarknadens utveckling 2025–2027	15
5	Förslag på anslagsfinansiering	18
6	Investeringar och låneram.....	26
7	Övriga ekonomiska villkor.....	31
	Bilaga 1 Strategisk programmix	33

1 Finanseringsöversikt

Arbetsförmedlingen lämnar förslag till finansiering för budgetåren 2025 till 2027 i enlighet med förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Förslaget baseras på regeringens förslag och i budgetpropositionen uttalade avsikter om åtgärder eller ambitionshöjningar. Arbetsförmedlingen redovisar det bedömda kvarstående resursbehovet. Nedanstående tabell visar en sammanfattning av bedömt medelsbehov för perioden i 2024 års prisnivå.

Tabell 1: Finanseringsöversikt. Utfall 2023, prognos 2024 samt beräknat medelsbehov för åren 2025 till 2027 (tusental kronor)

	Utfall 2023	Prognos 2024	Beräknat 2025	Beräknat 2026	Beräknat 2027
1:1 Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader	7 675 173	7 676 000	7 709 000	7 781 000	7 581 000
1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	35 331 236	37 921 000	40 775 000	39 629 000	37 621 000
ap.1 Aktivitetsstöd	16 558 322	16 962 000	19 132 000	18 771 000	17 148 000
ap.2 Bidrag till arbetslöshetsersättning	15 276 143	17 668 000	17 720 000	17 190 000	16 805 000
ap.3 Statliga ålderspensionsavgifter	3 496 771	3 291 000	3 923 000	3 668 000	3 668 000
1:3 Kostnader för arbetsmarknads-politiska program ² och insatser	6 057 080	7 238 000	6 946 000	6 832 000	6 743 000
ap.1 Kostnader för arbetsmarknads-politiska program och insatser	6 012 011	7 163 000	6 921 000	6 807 000	6 718 000
ap.3 Främjande- och utv. insatser för att påskynda nyanländas etablering	44 725	50 000	25 000	25 000	25 000
ap.5 Statsbidrag till arbetstagarorganisationer	344	25 000	0	0	0
1:4 Lönebidrag och Samhall m.m.	11 992 103	12 256 000	12 952 000	13 369 000	13 395 000
1:13 Nystartsjobb, etableringsjobb och yrkesintroduktionsanställningar	4 811 063	4 915 000	5 394 000	6 169 000	6 093 000
ap.1 Nystartsjobb	4 729 942	4 642 000	4 621 000	4 810 000	4 734 000
ap.2 Stöd för yrkesintroduktionsanställningar	21 256	12 000	0	0	0
ap.3 Etableringsjobb	0	235 000	697 000	1 226 000	1 226 000
ap. 5 Statliga ålderspensionsavgifter	59 865	26 000	76 000	133 000	133 000
1:14 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare	904 986	798 000	721 000	801 000	745 000
Avgiftsintäkter som disponeras ³	41 970	40 000	40 000	40 000	40 000
Övriga intäkter som disponeras ⁴	908 480	600 000	600 000	600 000	600 000
Summa	67 722 091	71 444 000	75 137 000	75 221 000	72 818 000

För att öka förutsättningarna att genomföra och uppnå myndighetens uppdrag och mål ser Arbetsförmedlingen att förvaltningsanslaget behöver förstärkas jämfört med

¹ Intäkter av ESF-medel var 368 miljoner kronor för 2023. Beräknat nyttjande för 2024 är 100 miljoner kronor.

² Intäkter av ESF-medel var 945 miljoner kronor för 2023. Beräknat nyttjande för 2024 är 185 miljoner kronor.

³ Avser intäkter enligt § 4 avgiftsförordning (1992:191).

⁴ Avser främst intäkter av bidrag för rehabsamverkan med Försäkringskassan samt från Svenska ESF-rådet (Europeiska socialfonden).

aviserad nivå. För åren 2025 och 2026 bedömer myndigheten ett tillkommande behov om 300 respektive 200 miljoner kronor. För 2027 bedömer myndigheten att det finns behov av fortsatt analys kring resursbehovet, se vidare avsnitt 3.1.

Utöver det bedömer Arbetsförmedlingen att myndighetens pensionskostnader kommer att öka, något som kommer påverka myndigheten redan under 2024⁵. Kostnadsökningen behöver hanteras vilket ställer ytterligare krav på effektivisering.

Arbetsförmedlingen föreslår vidare att det fortsatt ska finnas en överföringsmöjlighet om högst 750 miljoner kronor mellan anslagen 1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd ap. 1 och 1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser ap. 1 och att överföringsmöjligheten ska gälla åt båda hållen.⁶ Förslaget innebär ökad flexibilitet och möjlighet en balans mellan dessa anslag.

Arbetsförmedlingen behov av låneram ökar under perioden. Det bedömda låneramsbehovet uppgår till 1 000 miljoner kronor för 2025, 1 125 miljoner kronor för 2026 och 1 225 miljoner kronor för 2027.

2 Arbetsförmedlingens uppdrag

2.1 Uppgifter enligt instruktion

Av Arbetsförmedlingens instruktion (2022:811) framgår att Arbetsförmedlingen är förvaltningsmyndighet för arbetsmarknadspolitiska frågor. Myndigheten ansvarar för den arbetsmarknadspolitiska verksamheten, utom i de delar där annat är särskilt föreskrivet. Bland annat ska myndigheten verka för att förbättra arbetsmarknadens funktionssätt genom att

- inhämta och tillgängliggöra information om lediga arbeten
- effektivt sammanföra arbetssökande med de arbetsgivare som söker arbetskraft
- verka för att förkorta arbetslöshetstider hos arbetssökande och vakanstider hos arbetsgivare
- när så är motiverat ge stöd och insatser för att stärka en arbetssökandes möjligheter att få ett arbete
- med hjälp av anställningsfrämjande åtgärder stimulera arbetsgivare att anställa arbetssökande som inte kan få arbete utan stöd.

Vidare ska Arbetsförmedlingen bland annat stödja kompetensförsörjningen på arbetsmarknaden och verka för att upprätthålla arbetslöshetsförsäkringens funktion som omställningsförsäkring samt legitimiteten i de arbetsmarknadspolitiska ersättningsystemen. Myndigheten ska delta i det myndighetsgemensamma arbetet

⁵ Kostnader hänförliga till nytt regelverk för pensioner samt ökad SPÅ-avgift leder till ökade kostnader på förvaltningsanslaget för 2024 och framåt. De ökade pensionskostnaderna bedöms uppgå till cirka 80 miljoner kronor årligen.

⁶ Villkoret som gjorde det möjligt att belasta anslaget 1:2 ap 1 men programkostnader togs bort från Arbetsförmedlingens regleringsbrev i december 2023. Förslaget ges i enlighet med 9 kap. § 2 förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

mot den grova och organiserade brottsligheten. Myndigheten ska också verka för att förbättra arbetsmarknadssituationen för personer som har en funktionsnedsättning och upprätthålla egen kompetens och verksamhet för att stödja personer med en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga att få eller behålla ett arbete. Myndigheten har inom arbetsmarknadspolitiken ett samlat ansvar, sektorsansvar, för frågor som rör möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att få och behålla ett arbete. Myndigheten ska också jämställdhetsintegrera och inom sitt verksamhetsområde främja mångfald och jämställdhet. Från och med den 1 oktober 2022 har Arbetsförmedlingen också ett utpekad ansvar som beredskapsmyndighet.

2.2 Politikens inriktning i budgetproposition 2024 och regleringsbrev

I budgetproposition för 2024 utgiftsområde 14 skriver regeringen att en väl fungerande arbetsmarknad är av avgörande betydelse för en konkurrenskraftig ekonomi och i förlängningen för att säkra välståndet i Sverige. Regeringen bedömer att både arbetslösheten och långtidsarbetslösheten är fortsatt hög trots en stark efterfrågan på arbetskraft sedan pandemin. Det finns strukturella problem på arbetsmarknaden, där vissa grupper löper särskilt stor risk att fastna i passiv långtidsarbetslöshet, däribland utomeuropeiskt födda, personer med kort utbildning och personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga.

Arbetsmarknadspolitiken behöver utformas så att fler kommer i arbete och så att den blir mer kostnadseffektiv. Regeringen avser att prioritera kostnadseffektiva insatser som är arbetsplatsnära och som bidrar till hög sökaktivitet och övergångar till reguljärt arbete. Det är centralt att de insatser som ges leder till jobb. Insatser som nämns särskilt är matchningstjänster, arbetsmarknadsutbildning, praktik och subventionerade anställningar. Regeringen förutsätter att långtidsarbetslösa erbjuds det stöd som krävs för att kunna påbörja och genomföra sådana insatser. Regeringen förutsätter även ett effektivt och kvalitativt arbete hos Arbetsförmedlingen med att stödja, kontrollera och följa upp sökaktivitet, inklusive den geografiska och yrkesmässiga rörligheten bland arbetslösa.

I budgetpropositionen framhåller regeringen också att kompetensförsörjningen är en grundläggande utmaning. Många branscher har svårt att hitta arbetskraft med rätt utbildning och kompetens. Övergångarna från arbetsmarknadspolitiken till reguljär utbildning behöver öka, särskilt bland arbetslösa med kort utbildning. Den kommunala vuxenutbildningen är av betydelse, liksom Arbetsförmedlingens samverkan med kommunerna.

Av budgetpropositionen framgår också att regeringen anser att Arbetsförmedlingen behöver bli mer effektiv med ett tydligt fokus på dess kärnverksamhet. Myndighetens förvaltningsmedel behöver användas mer effektivt utifrån dess uppdrag när det gäller bland annat bedömning och planering av stöd och insatser för arbetssökande, kontroll av de arbetslösas sökaktivitet och stöd i arbetsgivares rekryteringsarbete. Regeringen har också gett Statskontoret i uppdrag att analysera och bedöma

effektiviteten i Arbetsförmedlingens användning av förvaltningsmedel.⁷ Analyser och bedömningar ska ta sin utgångspunkt i hur användningen av förvaltningsmedlen stödjer myndighetens uppgifter och uppdrag med särskilt fokus på arbetet med arbetssökande och arbetsgivare.

Av regleringsbrev för 2024 framgår bland annat att Arbetsförmedlingen ska fortsätta att prioritera arbetet med personer som är eller riskerar att bli långtidsarbetslösa i syfte att dessa personer ska övergå till arbete eller utbildning. Arbetsförmedlingen ska särskilt prioritera personer som varit utan arbete i mer än två år. Vidare ska Arbetsförmedlingen förbättra matchningen och stödja kompetensförsörjningen på arbetsmarknaden bland annat genom etableringsjobb, nystartsjobb och matchningstjänster samt genom att öka antalet deltagare i arbetsmarknadsutbildning, arbetspraktik, lönebidrag och antalet övergångar till utbildning. Myndigheten ska vidare, med egen personal, lokalt och regionalt effektivt sammanföra arbetssökande med de arbetsgivare som söker arbetskraft. Verksamheten ska, som ett komplement till matchningstjänster, förstärka stödet till arbetslösa som inte bedöms kunna få ändamålsenligt stöd inom ramen för dessa.

Andra uppdrag som framgår av regleringsbrevet är att myndigheten ska analysera förutsättningarna för att utöka och förbättra den verksamhet som Arbetsförmedlingen bedriver inom Kriminalvården i syfte att stärka individens ställning på arbetsmarknaden och därmed bidra till att förhindra återfall till brott. Arbetsförmedlingen ska väsentligt korta den tid det i genomsnitt tar att identifiera och registrera funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga.

3 Arbetsförmedlingens inriktning på kort och lång sikt

Utgångspunkten för Arbetsförmedlingens verksamhet är uppdraget från regeringen, se föregående kapitel. Myndigheten ska genomföra den verksamhet som uppfyller uppdraget innevarande år och samtidigt göra nödvändiga förflyttningar för att uppfylla uppdraget kommande år. Förändringar i omvärlden kräver löpande prioriteringar i myndigheten, både utifrån ambitionsnivå och möjlig tidpunkt för leveranser. Arbetsförmedlingen arbetar därför såväl med en ettårig verksamhetsplan som en förändringsplan som sträcker sig över en treårsperiod.

Arbetsförmedlingen kommer fortsätta prioritera arbetet med stöd och insatser till de arbetssökande som är eller riskerar långtidsarbetslöshet. Särskilt viktiga är att de arbetsnära insatserna i form av anställningar med stöd, praktik och arbetsmarknadsutbildning. För att öka antalet som tar del av dessa insatser är arbetsgivararbetet och den lokala och regionala samverkan med kommuner, leverantörer och andra aktörer avgörande. Vi ska successivt utveckla och stärka det

⁷ A2023/01353.

regionala och lokala arbetsgivararbete som vi gör i egen regi i syfte att matcha och möjliggöra arbetsnära insatser för arbetslösa som har behov av fördjupat stöd.

Genom vårt arbete med handlingsplaner, samt, kontroll och uppföljning av arbetssökandet ska vi också främja ett effektivt jobbsökande med en ökad geografisk och yrkesmässig rörlighet. Därtill ska vi fortsätta att öka rättssäkerheten i vår ärendehandläggning och stärka vårt kontrollarbete för att öka andelen korrekta utbetalningar.

Arbetsförmedlingens utvecklingsarbete ska skapa bättre förutsättningar för myndigheten att klara uppdrag och mål på längre sikt. Utgångspunkten är myndighetens strategiska inriktning⁸. De utvecklingsaktiviteter som vi prioriterar framåt ska vara sådana att de leder till:

- Ökad behovsanpassning och förbättrat stöd till sökande som står långt från arbetsmarknaden.
- Effektivisering med fokus på att frigöra tid för stöd till kunder med större behov, samt möjliggöra besparingar.
- Annan verksamhetskritisk utveckling till exempel sådant som rör grundläggande säkerhet samt förutsättningar för hantering av nya uppdrag.

En viktig förutsättning för effektivisering är att fullfölja övergången till ett ärendehanteringssystem (BÄR). Produktionskapaciteten begränsas av handläggare behöver arbeta i flera ärendehanteringssystem. Ju längre tid med flera ärendehandläggningssystem desto längre tid tar det innan effekthemtagning kan ske. I vilken utsträckning vi kan effektivisera verksamheten är beroende av att vi kan fullfölja den övergången, se mer nedan i 3.1.3 och 6.1.

3.1 Behov av medel för att öka förutsättningarna att genomföra uppdrag och uppnå mål

Enligt regeringens förslag minskar Arbetsförmedlingens förvaltningsanslag successivt under perioden.⁹ Det innebär att vi behöver spara pengar och anpassa verksamheten till det. Målsättningen för 2024 är att klara uppdrag och mål inom befintliga medel. Samtidigt har myndigheten under flera års tid haft en vikande trend i omfattningen av arbetssökande som får del av prioriterade insatser såsom subventionerade anställningar, arbetsmarknadsutbildning och arbetspraktik. Regleringsbrevet för 2024 och inriktningen för kommande år innebär också ambitionshöjningar för myndigheten, se kapitel 2. Vi kommer effektivisera och göra mer för mindre medel, vilket på kort sikt utmanar möjligheten att klara mål och uppdrag fullt ut.

Sammantaget bedömer Arbetsförmedlingen att myndigheten har behov av ett visst resurstillskott under 2025 och 2026. För 2027 bedömer myndigheten att det finns

⁸ Arbetsförmedlingen (2020), *Arbetsförmedlingen – Arbetsmarknadsmyndighet i samtid och framtid*, Af-2020/0012 1748.

⁹ Så den aviserade nivån inkluderar kompensation för pris- och löneomräkning.

behov av fortsatt analys kring resursbehovet. Även behovet av låneram ökar något (se avsnitt 6.1). Det behövs för att förbättra förutsättningarna att nå mål och genomföra våra uppgifter, inte minst för att hålla tillbaka långtidsarbetslösheten. Vi bedömer också att våra kostnader kopplade till Utbetalningsmyndigheten kommer vara högre än vad som redovisades i budgetunderlaget för 2024–2026. Även det säkerhetspolitiska läget ställer krav på ökad verksamhet inom myndighetens uppdrag inom beredskapsområdet. Med konsekvenserna av en allt för snabb besparing är risken hög för att myndigheten inte fullt ut ska nå mål och uppdrag. Bedömningen tar hänsyn till effekthemtagningar av effektiviseringar som redovisas nedan i detta kapitel samt i kapitel 5 och 6.

Ökat behov av medel för att öka förutsättningarna att genomföra uppdragen

Arbetsförmedlingen bedömer ett tillkommande resursbehov på förvaltningsanslaget motsvarande 300 miljoner kronor 2025 och 200 miljoner kronor för 2026. För 2027 bedömer myndigheten att det finns behov av fortsatt analys kring resursbehovet.

3.1.1 Anpassning till lägre förvaltningsanslag kommande år

Arbetsförmedlingens förvaltningsanslag är cirka 250 miljoner lägre 2024 än 2023, därtill minskar den externa finansieringen via projekt. För att hantera detta påbörjades ett arbete med besparingar under 2023. Det har bland annat inneburit återhållsamhet i kostnader för personal och övrig drift, till exempel konsulter. Budgeten för 2024 innebär fortsatt återhållsamhet och besparingsåtgärder. Resurserna har fördelats för att både behålla en hög produktion för att nå mål och resultat under innevarande år, och för att fortsätta utveckla verksamheten för att möjliggöra ökad effektivitet under kommande år.

För kommande år aviserar regeringen ytterligare sänkningar av förvaltningsanslaget. Möjligheten till projektfinansiering bedöms också vara väsentligt lägre för de kommande åren. Hur väl Arbetsförmedlingen kan hantera detta är beroende av möjligheten att ytterligare effektivisera verksamheten.

Besparingarna inför och under 2024 innebär att myndigheten har behövt göra hårda prioriteringar i både den löpande verksamheten och av verksamhetsutveckling. Viss planerad verksamhetsutveckling behöver skjutas på framtiden. Det ökar risken för att effektiviseringarna inte kommer att kunna ske i den takt som tidigare planerats för. Utrymmet för myndigheten att hantera nya eller förändrade uppdrag är begränsat. De hårda prioriteringarna medför ökad sårbarhet och minskad förmåga att snabbt ställa om vid eventuella kommande förändringar både avseende förändringar i uppdrag och förändrade arbetslöshetsnivåer. Det är därför väsentligt att ökade förväntningar på verksamheten följs av motsvarande finansiering.

Utmaningarna är särskilt stora för dem som varit arbetslösa utan arbete i två år eller mer, en grupp som väntas öka. Behovet av stöd för att hitta ett nytt arbete ökar med tiden i arbetslöshet. Denna utmaning är resurskrävande och innebär behov av att olika insatser sätts in. Den förväntade utvecklingen på arbetsmarknaden innebär en

successivt ökad arbetsbelastning för myndigheten och ökade svårigheter att nå resultat vad gäller arbetsmarknadsnära insatser och övergångar till arbete, särskilt för de arbetssökande som står långt ifrån arbetsmarknaden. Ett aktivt arbetsgivararbete är utmanande och personalintensivt och förutsättningarna att nå bättre resultat påverkas av konjunkturavmattningen.

Därför ser vi behov av tillfällig resursförstärkning, framför allt under 2025, för att åstadkomma en ytterligare förstärkning av stöd till de som står långt ifrån arbetsmarknaden.

3.1.2 Behov att bryta negativ resultatutveckling

Arbetsförmedlingen har under flera års tid haft en vikande trend i omfattningen av arbetssökande som får del av prioriterade insatser såsom subventionerade anställningar, arbetsmarknadsutbildning och arbetspraktik. En orsak till att antalet deltagare i dessa insatser sjönk under 2023 bedöms vara besparingsåtgärderna inför 2024.¹⁰ Under 2024 kommer myndigheten att prioritera att bryta den negativa trenden.

Konsekvensen av en allt för snabb besparing i myndigheten riskerar att påverka våra förutsättningar att fullt ut utföra uppdrag och uppnå målen för myndigheten. Vi bedömer att förutsättningarna för att hålla tillbaka långtidsarbetslösheten påverkas negativt av de aviserade anslagsnivåerna på förvaltningsanslaget för de kommande åren (se även kapitel 4). Bland annat då vi ser risker för att vår beslutskapacitet inte är tillräcklig för att öka antalet deltagare i program och insatser samt anställningar med stöd och därmed till att anslagen (främst för aktivitetsstöd, program och insatser, lönebidrag och nystartsjobb) inte nyttjas fullt ut. Det påverkar även möjligheterna att förbättra matchningen och stödja kompetensförsörjningen. En snabb besparingstakt riskerar också att försämra tillgängligheten gentemot kunderna, till exempel genom längre väntetider för att komma i kontakt med myndigheten¹¹ i telefonin.

3.1.3 Effektivisera och förenkla interna processer

Det ställs höga krav på offentlig förvaltning att identifiera vilka åtgärder, insatser och arbetsformer som bidrar till en effektiv verksamhet. Vi bedömer att det finns flera processer på myndigheten som kan bedrivas effektivare. Vi behöver kontinuerligt effektivisera verksamheten, såväl handlägningsprocesser som stödprocesser. Myndigheten genomför flera förflyttningar som väntas leda till en effektivare verksamhet.

En av myndighetens prioriterade förflyttningar under 2024 är att fastställa och implementera tydliga, enkla och gemensamma processer för hantering av kundärenden. Syftet är att förenkla och effektivisera processerna. Det görs som del i

¹⁰ Arbetsförmedlingen (2024), *Arbetsförmedlingens årsredovisning 2023*.

¹¹ Under 2024 prioriterar vi särskilt förbättringar för att så tidigt som möjligt lösa kundens ärenden och minimera onödig administrativ hantering för att flytta kunder mellan olika kanaler och funktioner. Därtill ska vi förenkla och förbättra kommunikationen om myndighetens kontaktvägar för att minska onödig efterfrågan på personlig kontakt.

arbetet med att flytta över handläggning till ärendehandläggningssystemet BÄR. Viss utveckling kommer påbörjas kopplat till arbetsmarknadsutbildning, vilket bedöms leda till effekthemtagning från och med 2025, se kapitel 6.

Andra exempel är utvecklingen av handlingsplaner som ska bidra till att hålla den aktuell och uppdaterad genom automatisering och utveckling av vår kundrelationshantering, vilket bland annat bedöms bidra till en effektivare handläggning, se kapitel 6.

Den accelererade digitaliseringen medför ökade behov av digital kompetens och ökade krav på IT-säkerhet. För att möta de snabba förändringarna behöver myndigheten bland annat samverka med andra organisationer, kommuner, myndigheter, företag och individer för att tillsammans skapa rätt förutsättningar utifrån behoven. För detta krävs bland annat kontinuerlig utveckling av IT-infrastruktur, digitalisering och nya arbetssätt. Även kostnaderna för IT-drift och förvaltning (bland annat licenser och säkerhetsrelaterade åtgärder) bedöms öka under budgetunderlagsperioden.

Myndigheten ser behov av ökad låneram för perioden bland annat till följd av ökade kostnaderna för investeringar i egen utveckling, se vidare i avsnitt 6.1. Om myndigheten behöver skjuta planerad verksamhetsutveckling på framtiden medför det att hemtagning av effekter samt minskande av dubbla kostnader i driftmiljön inte kommer att kunna ske i den takt som myndigheten tidigare har planerat för.

3.1.4 Utbetalningsmyndighet och stärkt kontrollförmåga

De senaste åren har samhället haft en allvarlig utveckling vad gäller brottslighet. Arbetsförmedlingen behöver stärka arbetet med att förebygga och motverka brottsligheten. Myndigheten ska på ett bra sätt bidra till de gemensamma ansträngningarna i samhället för att trycka tillbaka brottsligheten. Myndigheter fortsätter genomföra nödvändig utveckling kopplat till samarbetet med Utbetalningsmyndigheten i enlighet med budgetunderlaget för 2024–2026. Regeringen har beräknat 20 miljoner kronor för 2025 för Arbetsförmedlingens kostnader kopplat till Utbetalningsmyndigheten. Aviserad nivå för 2026 och 2027 är 15 respektive 10 miljoner kronor.

För att säkra korrekta utbetalningar genomför myndigheten flera olika typer av kontroller av både arbetsgivare, arbetssökande och leverantörer. Särskilt viktigt är det att motverka välfärdsbrottslighet och arbetslivskriminalitet. Om rättsvårdande myndigheter får förstärkta resurser för arbetet med organiserad brottslighet och arbetslivskriminalitet, så bedömer vi att medel också behöver tillföras Arbetsförmedlingen för att kunna möta upp en sådan satsning, till exempel genom ökad ambition inom ramen för det nationella och de regionala underrättelsecentrumen.

Under 2024 avser Arbetsförmedlingen stärka sin förmåga att samordna kontrollarbetet och felaktiga utbetalningar och planerar att öka antalet leverantörsgranskningar och fysiska kontrollbesök. Kommande år ser myndigheten

att kostnaderna för att omhänderta underrättelser från Utbetalningsmyndigheten och arbetet mot felaktiga utbetalningar och organiserad brottslighet kommer att öka. Beräkningar visar på ett tillkommande behov av förvaltningsmedel för ändamålet jämfört med aviserad tilldelning enligt budgetpropositionen.

Ytterligare förstärkning kopplat till Utbetalningsmyndigheten och stärkt

Av de extra medel Arbetsförmedlingen bedömt behov av 2025 avser 20 miljoner kronor ökade kostnader kopplat till Utbetalningsmyndigheten och utökad kontrollverksamhet. Motsvarande belopp för 2026 beräknas till 35 miljoner. Resursbehovet för 2025 och 2026 är utöver vad regeringen tidigare aviserat för ändamålet. För 2027 bedömer myndigheten att det finns behov av fortsatt analys av resursbehovet.

3.1.5 Arbetsförmedlingens uppdrag inom beredskapsområdet

I en mer osäker värld väntar sannolikt fler kriser. För att minska samhällets sårbarhet har statliga myndigheter fått i uppdrag att utveckla sin förmåga att sköta verksamheten både i fredstida krissituationer och vid höjd beredskap. Varje myndighet ska göra vad som krävs för att hantera situationen och dess konsekvenser. Det innefattar att identifiera samhällsviktig verksamhet samt analysera, bedöma och åtgärda hot, risker och sårbarheter som kan påverka myndighetens förmåga att bedriva den samhällsviktiga verksamheten att arbeta med risk- och sårbarhetsanalys.

Uppdraget kräver att Arbetsförmedlingen har förmåga att inför och vid höjd beredskap säkra arbetet med uppgifter som är av betydelse för totalförsvaret, utbetalning av ersättningar till enskilda och anvisning till arbete under allmän tjänsteplikt. Arbetsförmedlingen ska samverka med både näringsliv och offentlig verksamhet samt delta i nationella övningar och scenarioplaneringar. Händelser i omvärlden medför ett ökat fokus på det säkerhetspolitiska läget och upprustning av totalförsvaret.

Arbetsförmedlingen har hittills endast fått en mindre tillfällig förstärkning under 2022 för uppdraget. Bedömningen jämfört med föregående budgetunderlag är något reviderad, men myndigheten kan konstatera att framför allt anvisningsuppdraget är resurskrävande. För 2024 hanteras uppdraget inom befintlig tilldelning.

Förstärkning kopplat till vårt uppdrag inom beredskapsområdet

Av de extra förvaltningsmedel som Arbetsförmedlingen bedömt för 2025 avser 80 miljoner kronor att ytterligare stärka förmågan inom beredskapsområdet. Efter att organisationen finns på plats minskar det tillkommande behovet till 40 miljoner kronor för 2026. För 2027 bedömer myndigheten att det finns behov av fortsatt analys av resursbehovet.

3.2 Produktionskapacitet

Myndighetens produktionskapacitet avser vår samlade kapacitet att leverera stöd och insatser till arbetssökande och arbetsgivare som håller god kvalitet och leder till resultat. Produktionskapaciteten avgörs av tillgängliga produktionsresurser och av hur effektiva processerna är. Produktionskapaciteten kan ökas genom att tillföra resurser till produktionen och/eller genom att öka effektiviteten i processerna. Arbetet med att effektivisera och förenkla interna processer beskrivs i avsnitt 3.1.3.

Det är svårt att bedöma i vilken omfattning effektiviseringar kan öka produktionskapaciteten kommande år. Vi bedömer dock att genomförda, pågående och planerade investeringar bör kunna skapa förutsättningar för att öka effektiviteten och produktionskapaciteten, bland annat kopplat till investeringar inom arbetsmarknadsutbildning, kundrelationshantering och handlingsplaner, se kapitel 6.

Vi bedömer att det finnas ett fortsatt stort och ökande behov av fördjupat stöd¹², framför allt i form av arbetsnära insatser. Över hälften av de i behov av fördjupat stöd har en registrerad funktionsnedsättning och är därmed aktuella för SIUS och de olika typerna av lönebidrag som finansieras via anslag 1:4. Under 2023 började myndigheten förstärka antalet SIUS¹³, vilket bedöms ge effekt på antal programbeslut som finansieras via anslag 1:4 under 2024. Myndigheten planerar att fortsatt öka antalet SIUS under 2024, men det är ännu inte klart hur stor ökningen blir, vilket bedöms ge positiv effekt på produktionskapaciteten 2025.

Vår förmåga att bemanna verksamheten med rätt kompetens påverkas dels av långsiktigheten i den ekonomiska planeringen, dels av tillgången på rätt kompetens på arbetsmarknaden. I en tid av ekonomisk återhållsamhet och kompetensbrist på arbetsmarknaden behöver Arbetsförmedlingen fortsatt vara en attraktiv arbetsgivare och ta vara på och behålla befintlig kompetens. I huvudsak sker det genom intern rörlighet, kompetensväxling, kunskapsöverföring och lärande i arbetsvardagen. Detta är extra viktigt i de fall kompetensbristen bedöms vara verksamhetskritisk för myndighetens förmåga att driva och utveckla verksamheten i önskad riktning.

Vår produktionskapacitet och den strategiska programmixen påverkar vilken produktion och vilka resultat som vi kan uppnå.

3.3 Strategisk programmix

Myndighetens styrning av arbetsmarknadspolitiska insatser handlar om att, utifrån uppdraget, definiera en effektiv mix och balans av insatser. Grunden är bland annat analyser av kunders behov av insatser, vår kunskap om effekter av insatser för olika grupper av arbetssökande och förväntad utveckling på arbetsmarknaden (se även kapitel 4 för bedömning av arbetsmarknadens utveckling).

¹² Utifrån det statistiska bedömningsstödet bedöms cirka hälften av de kvarstående arbetssökande ha en jobbchans på under 15 procent, vilket innebär att de står för långt ifrån arbetsmarknaden för att tillgodogöra sig en matchningstjänst.

¹³ Antalet SIUS ökade med 110 årsarbetskrafter från januari till december 2023.

Avtagande efterfrågan, ökad arbetslöshet och ökad långtidsarbetslöshet innebär ökade behov av insatser både för att förhindra och bryta långtidsarbetslöshet. Då bristen på arbetskraft samtidigt bedöms kvarstå inom många sektorer behöver detta kopplas ihop med ett aktivt arbete för att bidra till en väl fungerande kompetensförsörjning. Det kan bland annat göras genom att utifrån arbetsgivares rekryteringsbehov, synliggöra, utveckla och ta vara på kompetensen hos de arbetssökande som står långt ifrån arbetsmarknaden och att arbeta aktivt med kontrollfunktioner för att främja en hög sökaktivitet och ökad geografisk rörlighet. Därtill behöver vi fortsätta använda arbetsmarknadsutbildning för att bidra till omställning samt vägleda och motivera fler arbetssökande att ta del av reguljär utbildning.

Utmaningarna är särskilt stora för dem som varit arbetslösa utan arbete i två år eller mer, en grupp som väntas öka. Behovet av stöd för att hitta ett nytt arbete ökar med tiden i arbetslöshet. Denna utmaning är resurskrävande och innebär behov av att olika insatser sätts in. Den förväntade utvecklingen på arbetsmarknaden innebär sannolikt en successivt ökad arbetsbelastning för myndigheten och ökade svårigheter att nå resultat vad gäller arbetsmarknadsnära insatser och övergångar till arbete, särskilt för de arbetssökande som står långt ifrån arbetsmarknaden. Därmed blir det än viktigare att vi lyckas differentiera och anpassa vårt stöd till arbetsgivare och arbetssökande så att vi i högre utsträckning fokuserar våra resurser till de kunder som har ett större behov av stöd. För att motverka ett ökat inflöde i långtidsarbetslöshet handlar det i stor utsträckning om att sätta in rätt insats i rätt tid. Därför är det viktigt att Arbetsförmedlingen ges förutsättningar för att ha beredskap för en sämre utveckling.

Lågkonjunkturen bedöms leda till att de strukturella problemen med obalanser på arbetsmarknaden riskerar att öka under de kommande åren. De som redan tidigare hade svårt att etablera sig på arbetsmarknaden får det nu ännu svårare när lågkonjunkturen fördjupas. Det blir därför centralt att underlätta samt att motivera och vägleda fler till utbildning som leder till arbete. Det kan också handla om att geografiskt bredda sitt sökområde till områden på arbetsmarknaden där utbudet inte är tillräckligt för att tillgodose efterfrågan.

Arbetet med att prioritera de som är eller riskerar långtidsarbetslöshet behöver bedrivas inom många olika politikområden och tillsammans av flera olika aktörer. Arbetsförmedlingen har en central roll i arbetet, men kommer inte att klara utmaningen på egen hand med verktygen inom den statliga arbetsmarknadspolitiken. Även kommunerna, Försäkringskassan, aktörer inom idéburen sektor med flera har en viktig roll.

Långtidsarbetslösheten påverkas även av den ekonomiska politiken och den generella efterfrågan i ekonomin. Arbetsförmedlingens verksamhet kan delvis påverka utbudssidan, men inte minst arbetsgivare inom privat sektor spelar en viktig roll för att personer som varit utan arbete under lång tid ska kunna få ett arbete. Forskningen har visat att subventionerade anställningar generellt är den mest effektiva insatsen för att bryta långtidsarbetslöshet. Arbetsförmedlingen är i detta

beroende av arbetsgivare som anställer eller erbjuder praktikplats för långtidsarbetslösa med de stöd som finns att tillgå. Välutvecklade relationer mellan Arbetsförmedlingen och arbetsgivare som välkomnar personer som står långt ifrån arbetsmarknaden är därför en förutsättning för att bryta långtidsarbetslöshet. Ett aktivt arbetsgivararbete syftar bland annat till att öka arbetsgivares intresse för att använda sig av breddad rekrytering.

Förutsättningarna för de subventionerade anställningarna förändras på olika sätt under 2024 och vilka konsekvenser förändringarna får kommande år är svårbedömt och behöver följas kontinuerligt. Regeringens inriktning är att antalet deltagare i introduktionsjobb ska minska. Arbetsförmedlingens ambition är att aktivt verka för att nystartsjobb används som ett alternativ, särskilt inom offentlig sektor. Introduktionsjobben har stor betydelse för etableringen på arbetsmarknaden, framför allt för utrikesfödda kvinnor. På sikt kan även etableringsjobb vara ett ersättningsalternativ. I dagsläget är det svårt att bedöma i vilken takt denna växling kommer att ske. Omfattningen av nystartsjobb kan komma att påverkas negativt av att den tillfälliga höjningen av ersättningsnivåer som gällt sedan 2002 upphör den 1 januari 2024. Utvecklingen av antalet deltagare i etableringsjobb är beroende av tecknande av avtal mellan parterna.

Sammantaget ser Arbetsförmedlingen behov av att öka antalet arbets sökande som tar del av arbetsnära insatser i form av nystartsjobb, etableringsjobb, lönebidrag, arbetspraktik och arbetsmarknadsutbildning. Planerade volymer i de olika insatserna framgår av Arbetsförmedlingens utgiftsprognos (februari 2024).

I bilaga 1 återfinns myndighetens strategiska programmix som mer utförligt beskriver hur myndigheten tänkt prioritera, rikta och använda de arbetsmarknadspolitiska insatserna. Den strategiska programmixen ska ligga till grund för myndighetens produktionsplanering och utgiftsprognoser.

Hållbara budgetförutsättningar med balans mellan anslagen

Arbetsförmedlingen föreslår att det fortsatt ska finnas en överföringsmöjlighet om högst 750 miljoner kronor mellan anslagen 1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd ap. 1 och 1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser ap. 1 och att överföringsmöjligheten ska gälla åt båda hållen.

4 Arbetsmarknadens utveckling 2025–2027

I budgetpropositionen för 2024 bedömde regeringen en mer kännbar avmattning i ekonomin under 2024 och 2025 med stigande arbetslöshet som följd. Arbetsförmedlingen delar i stort regeringens bild av utvecklingen men uppskattar att antalet deltagare i jobb- och utvecklingsgarantin kommer att vara färre än vad regeringen bedömer. Det påverkar kostnaderna under anslagen för aktivitetsstöd samt arbetsmarknadspolitiska program och insatser.

Generellt råder en stor osäkerhet kring utvecklingen av ekonomin och arbetsmarknaden de kommande åren. Osäkerhet handlar inte minst om inflationsutvecklingen i kombination med fortsatt höga räntor, men även investeringsviljan i ekonomin. Dessa faktorer tillsammans med efterfrågeutvecklingen i omvärlden och det geopolitiska läget kommer att ha stor betydelse för hur djup och långvarig konjunkturedgången blir. Arbetsmarknaden påverkas dessutom med olika lång förskjutning av förändringar i ekonomin. Efter många år med låg inflation skapar dessutom det senaste årets höga inflation en ovanlig situation för ekonomiska bedömare. Detta påverkar även osäkerhet i bedömningar om utvecklingen på arbetsmarknaden.

4.1 Den svenska ekonomin är i en konjunkturavmattning

Efterfrågan på arbetskraft var fortsatt stark under första halvåret 2023 men har därefter dämpats. Under 2024 bedömer Arbetsförmedlingen att efterfrågan försvagas ytterligare, vilket resulterar i en svagare sysselsättningstillväxt. Under 2025 och 2026 bedöms konjunkturen vända uppåt varvid efterfrågan på arbetskraft åter ökar. Sysselsättningstillväxten bedöms därmed att vara svag under hela 2024 för att därefter öka successivt i maklig takt. Trots en mer dämpad efterfrågan på arbetskraft fortsätter arbetsgivarnas upplevda brist på personal med efterfrågade kompetenser att vara hög. Den utbredda bristen på kompetens håller delvis tillbaka större öknings av arbetslösheten då många arbetsgivare försöker behålla personal med efterfrågade kompetenser.

Tabell 2: Antal inskrivna arbetslösa (årsgenomsnitt), 16-65 år, utfall 2022-2023 och Arbetsförmedlingens bedömningar 2024-2027

	2022 utfall	2023 utfall	2024 prognos	2025 prognos	2026 prognos	2027 prognos
Antal inskrivna arbetslösa	342 300	333 500	354 000	355 000	344 000	336 000

Källa: Arbetsmarknadsutsikterna hösten 2023 (Af-2023/0117 0172).

Den svagare efterfrågan i ekonomin väntas leda till att arbetslösheten ökar under 2024 och 2025. Under 2026 och 2027 väntas arbetslösheten att minska mer påtagligt till följd att sysselsättningen ökar mer påtagligt i takt med att konjunkturen förstärks. Även om arbetslösheten inte väntas öka lika mycket som vid exempelvis finanskrisen eller pandemin, så beräknas antalet inskrivna arbetslösa ligga på en högre nivå i slutet av prognosperioden jämfört med slutet av 2023.

Arbetsförmedlingen bedömer att en lägre efterfrågan på arbetskraft medför att omsättningen till arbete minskar medan övergångarna till reguljära studier kan öka något. Även här spelar konjunkturons påverkan på olika branscher roll. En avtagande efterfrågan inom mer personalintensiva branscher med något lägre kvalifikationskrav har störst negativ påverkan på övergångarna till arbete för arbetssökande som står längre ifrån arbetsmarknaden.

4.2 Antalet långtidsarbetslösa bedöms öka

I takt med att arbetslösheten väntas öka bedöms även antalet långtidsarbetslösa stiga, med viss eftersläpning. Vid slutet av 2025 bedöms antalet långtidsarbetslösa ha ökat till omkring 150 000 personer, jämfört med 139 000 i december 2023. Ökningen bedöms främst ske bland personer med svag konkurrensförmåga, exempelvis personer med kort utbildning. Antalet långtidsarbetslösa riskerar att stabiliseras på den höga nivån under en längre tid. Arbetsförmedlingen bedömer att förutsättningarna för att hålla tillbaka långtidsarbetslösheten riskerar att påverkas negativt av de föreslagna anslagsnivåerna på förvaltningsanslaget för de kommande åren. Utmaningarna är särskilt stora för arbetslösa som varit utan arbete i två år eller mer.

Utmaningarna är särskilt stora för arbetslösa som varit utan arbete i två år eller mer. I slutet av december 2023 uppgick hade 81 000 personer varit utan arbete i mer än 24 månader. Inom gruppen bedöms närmare nio av tio ha en svag konkurrensförmåga på arbetsmarknaden. Andelen långtidsarbetslösa med längre tider (24 månader eller mer) har ökat påtagligt under de senaste åren, detta i takt med att långtidsarbetslösa med relativt kortare tider har fått arbete. Bedömningen är att antalet inskrivna med längre tider i arbetslöshet kommer öka under de närmsta åren.

4.3 Obalanserna på arbetsmarknaden riskerar att förstärkas

Lågkonjunkturen bedöms leda till att de strukturella problemen med obalanser på arbetsmarknaden riskerar att öka under de kommande åren. De som redan tidigare hade svårt att etablera sig på arbetsmarknaden får det ännu svårare när lågkonjunkturen fördjupas. Det blir därför centralt att motivera och vägleda fler till utbildning som leder till arbete. Det kan också handla om att geografiskt bredda sitt sökområde till områden på arbetsmarknaden där utbudet inte är tillräckligt för att tillgodose efterfrågan.

Även arbetsgivarna har ett stort ansvar för att bidra till att underlätta den långsiktiga kompetensförsörjningen. Det kan bland annat handla om att förbättra arbetsvillkoren för att kunna behålla befintlig personal och attrahera fler personer till utbildningar kopplade till efterfrågade kompetenser. Välutvecklade relationer mellan Arbetsförmedlingen och arbetsgivare som välkomnar personer som står långt ifrån arbetsmarknaden är en förutsättning för att bryta långtidsarbetslöshet. Ett aktivt arbetsgivararbete syftar bland annat till att öka arbetsgivares intresse för att använda sig av breddad rekrytering.

För att motverka ett ökat inflöde i långtidsarbetslöshet handlar det i stor uträkning om att sätta in rätt insats i rätt tid. Därför är det viktigt att Arbetsförmedlingen ges förutsättningar för att ha beredskap för en sämre utveckling och en större ökning av antalet arbetslösa än vad som bedömts.

5 Förslag på anslagsfinansiering

Detta kapitel innehåller Arbetsförmedlingens förslag till finansiering för de anslag och anslagsposter som myndigheten disponerar under utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv. I kapitlet redogör Arbetsförmedlingen för utfallet år 2023, prognosen för år 2024 och medelsbehovet för åren 2025, 2026 och 2027 under de anslag och anslagsposter som myndigheten disponerar. Utfallet år 2023 och prognosen år 2024 ställs i relation till tilldelade medel enligt regleringsbrevet. Medelsbehoven för åren 2025-2026 ställs i relation till de aviserade anslagsnivåerna i budgetpropositionen för år 2024.

Bedömningarna för samtliga sakanslag utgår från den utgiftsprognos som Arbetsförmedlingen lämnade den 5 februari 2024¹⁴. Av utgiftsprognosen framgår fördelning av deltagare i arbetsmarknadspolitiska program och insatser samt beräkningsförutsättningar i övrigt.

5.1 Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader

Tabell 3: Anslag 1:1 Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader. Utfall 2023, prognos 2024 samt beräknat medelsbehov 2025 – 2027 (tusental kronor)

	Utfall 2023	Prognos 2024	Beräknat 2025	Beräknat 2026	Beräknat 2027
Tilldelning/aviserad tilldelning*	7 847 264	7 564 656	7 409 118	7 580 910	0
Medelsbehov anslag 1:1	7 675 173	7 676 000	7 709 000	7 781 000	7 581 000

* Tilldelning enligt regleringsbrev/aviserat anslag enligt budgetproposition (prop. 2023/24:1 utgiftsområde 14). I tilldelningen för 2024 ingår anslagssparandet från 2023 om 172 miljoner kronor. I övrigt tar tabellen inte hänsyn till effekten av eventuellt nyttjandet av anslagskrediten.

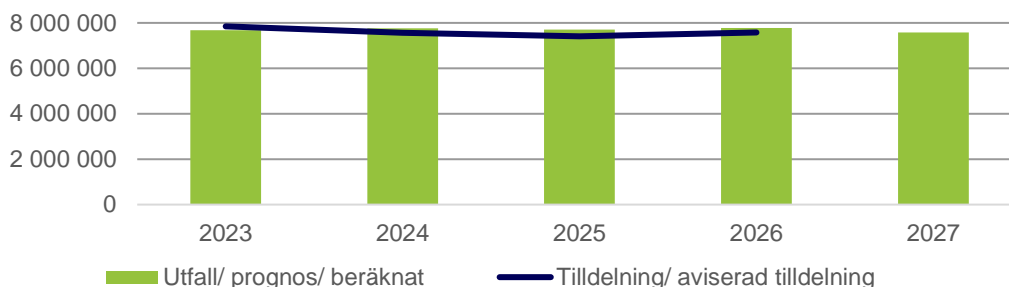
Kostnaderna under anslaget 2024 beräknas till 7 676 miljoner kronor. Det innebär ett nyttjande av hela anslagssparandet från 2023 om 172 miljoner kronor samt ett bedömt nyttjande av anslagskrediten med 111 miljoner kronor (motsvarande 1,5 procent). Som tidigare beskrivits i kapitel 3 är inriktningen att genom återhållsamhet i personalrekrytering och övriga förvaltningskostnader möta den lägre anslagsnivån.

Ovanstående tabell visar Arbetsförmedlingens bedömning av resursbehovet för åren 2025–2027, vilket också beskrivs mer ingående i kapitel 3. Utöver det bedömer Arbetsförmedlingen att myndighetens pensionskostnader kommer att öka, något som kommer påverka myndigheten redan under 2024¹⁵. Kostnadsökningen behöver hanteras vilket ställer ytterligare krav på effektivisering.

¹⁴ Af-2024/0005 9965.

¹⁵ Kostnader hänförliga till nytt regelverk för pensioner samt ökad SPÅ-avgift leder till ökade kostnader på förvaltningsanslaget för 2024 och framåt. De ökade pensionskostnaderna bedöms uppgå till cirka 80 miljoner kronor årligen.

Diagram 1: Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader. Aviserade anslagsnivåer och medelsbehov (tusental kronor)



5.1.1 Lokaler

De senaste åren har det skett förändringar som påverkar behovet av lokalyta både i omvärld och i Arbetsförmedlingens uppdrag. Därtill har den ökade digitaliseringen i samhället och möjligheten till distansarbete bidragit till och skapat överytor på många kontor. Arbetsförmedlingen kommer under perioden att fokusera på att sänka kostnaderna för lokaler samt de varor och tjänster som köps in för myndighetens eget bruk. Lokalkostnaderna bedöms kunna sänkas genom bland annat konsolidering av verksamheter på större orter och en mer effektiv användning av befintliga lokalytor.

Översyn och åtgärder för att minska överytor sker successivt. Hur stora kostnadsminskningar som i praktiken kan uppnås under de kommande tre åren är svårt att uppskatta med säkerhet, inte minst då omvärldsfaktorer såsom inflationstakt kan ha stor påverkan. Även långa avtalstider leder till att effekten av det arbetet i dagsläget svår att bedöma. På sikt finns en effektiviseringspotential.

5.2 Bidrag till arbetslöshetsförsäkring och aktivitetsstöd

Tabell 4: Anslag 1:2 Bidrag till arbetslöshetsförsäkring och aktivitetsstöd. Utfall 2023, prognos 2024 samt beräknat medelsbehov 2025 – 2027 (tusental kronor)

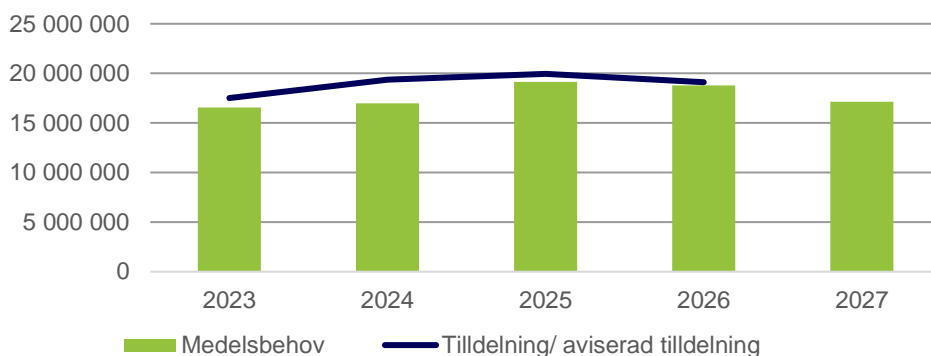
	Utfall 2023	Prognos 2024	Beräknat 2025	Beräknat 2026	Beräknat 2027
Tilldelning/aviserad tilldelning*	38 432 392	42 525 610	44 206 399	41 264 484	0
- varav ap. 1 Aktivitetsstöd	17 512 283	19 368 094	19 949 348	19 114 050	0
- varav ap. 2 Bidrag till arbetslöshetsersättning	17 423 338	19 866 938	20 334 462	18 482 929	0
- varav ap. 3 Statliga ålderspensionsavgifter	3 496 771	3 290 579	3 922 589	3 667 505	0
Medelsbehov anslag 1:2	35 331 236	37 921 000	40 775 000	39 629 000	37 621 000
- varav ap. 1 Aktivitetsstöd	16 558 322	16 962 000	19 132 000	18 771 000	17 148 000
- varav ap. 2 Bidrag till arbetslöshetsersättning	15 276 143	17 668 000	17 720 000	17 190 000	16 805 000
- varav ap. 3 Statliga ålderspensionsavgifter	3 496 771	3 291 000	3 923 000	3 668 000	3 668 000

* Tilldelning enligt regleringsbrev/aviserat anslag enligt budgetproposition (prop. 2023/24:1 utgiftsområde 14).

5.2.1 Aktivitetsstöd

Tabell 4 samt diagram 2 visar Arbetsförmedlingens bedömda medelsbehov för perioden. Arbetsförmedlingen bedömer att antalet deltagare i ramprogrammen ökar något från 2025 till 2026 för att därefter minska något. Myndighetens bedömning av utvecklingen av antalet deltagare med aktivitetsstöd uppdelat på program och insatser framgår av den utgiftsprognos som lämnades den 5 februari.

Diagram 2: 1:2 ap. 1 Aktivitetsstöd. Aviserade anslagsnivåer och medelsbehov (tusental kronor)

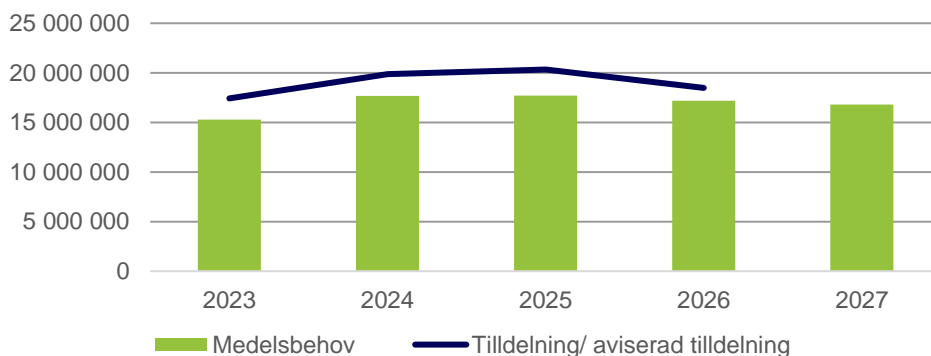


5.2.2 Bidrag till arbetslöshetsersättning

Utbetalningarna av bidrag till arbetslöshetsersättning bestäms av antalet dagar med ersättning och den genomsnittliga dagpenningen. Andelen som uppstår inkomstrelaterad ersättning beräknas vara fortsatt hög under perioden och merparten av de beräknade utgifterna under anslaget avser därmed inkomstrelaterad ersättning.

Som framgår av tabell 4 ovan och figur 3 nedan bedömer Arbetsförmedlingen att utgifterna på anslaget 1:2 ap2 Bidrag till arbetslöshetsersättning kommer att öka för fram till 2026 som en följd av det försämrade konjunkturläget för att därefter minska något.

Diagram 3: 1.2 ap. 2 Bidrag till arbetslöshetsersättning. Aviserade anslagsnivåer och medelsbehov (tusental kronor)



5.2.3 Statliga ålderspensionsavgifter

Beräknade utgifter för ålderspensionsavgifter framgår av tabell 4 ovan.

Arbetsförmedlingen bedömer att utgifterna motsvarar tilldelningen på anslagsposten.

5.3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser

Tabell 5: Anslag 1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser. Utfall 2023, prognos 2024 samt beräknat medelsbehov 2025 – 2027 (tusental kronor)

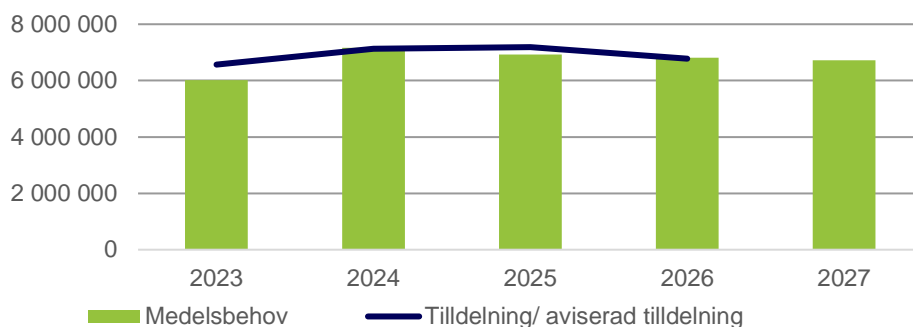
	Utfall 2023	Prognos 2024	Beräknat 2025	Beräknat 2026	Beräknat 2027
Tilldelning/ aviserad tilldelning	6 647 387	7 205 411	7 213 316	6 806 221	0
- varav ap.1 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	6 567 387	7 130 402	7 188 316	6 781 221	0
- varav ap.3 Främjande- och utvecklingsinsatser för att påskynda nyanländas etablering	70 000	50 000	25 000	25 000	0
- varav ap.5 Statsbidrag till arbetstagarorganisationer	10 000	25 000	0	0	0
Medelsbehov	6 057 080	7 238 000	6 946 000	6 832 000	6 743 000
- varav ap.1 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	6 012 011	7 163 000	6 921 000	6 807 000	6 718 000
- varav ap.3 Främjande- och utvecklingsinsatser för att påskynda nyanländas etablering	44 725	50 000	25 000	25 000	25 000
- varav ap.5 Statsbidrag till arbetstagarorganisationer	344	25 000	0	0	0

* Tilldelning enligt regleringsbrev/aviserat anslag enligt budgetproposition (prop. 2023/24:1 utgiftsområde 14).

Tabell 5 visar det samlade medelsbehovet för anslagsposterna inom anslaget 1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser. Arbetsförmedlingen utgår från aviserad tilldelning i sin planering för åren 2025 – 2027 samt tillgängliga medel från ESF.¹⁶ Myndighetens bedömning av utvecklingen av antalet deltagare uppdelat på program och insatser framgår av den utgiftsprognos som lämnades 5 februari.

¹⁶ Intäkter av REACT-EU medel var 866 miljoner kronor för 2022. Beräknat nyttjande för 2023 är 922 miljoner kronor.

Diagram 4: 1:3 ap. 1 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser. Aviserade anslagsnivåer och medelsbehov (tusental kronor)



5.4 Lönebidrag m.m.

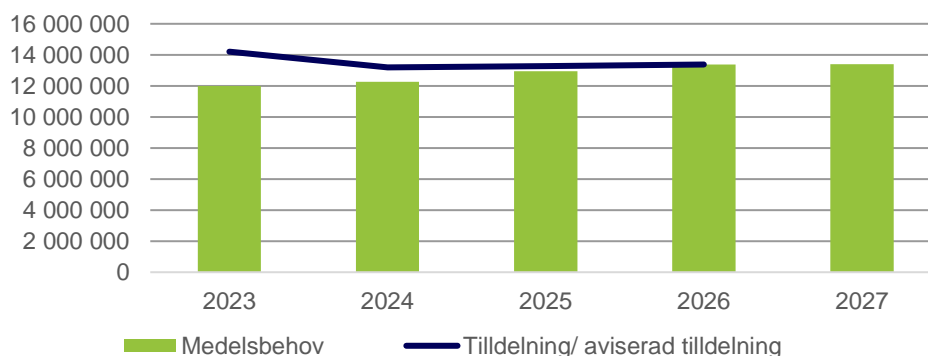
Tabell 6: Anslag 1:4 ap.1 Lönebidrag m.m. . Utfall 2023, prognos 2024 samt beräknat medelsbehov 2025 – 2027 (tusental kronor)

	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Aviserat
	2023	2024	2025	2026	2027
Tilldelning/ aviserad tilldelning	14 204 153	13 191 827	13 269 204	13 370 323	0
Medelsbehov anslag 1:4	11 992 103	12 256 000	12 952 000	13 369 000	13 395 000

* Tilldelning enligt regleringsbrev/aviserat anslag enligt budgetproposition (prop. 2023/24:1 utgiftsområde 14).

Tabell 6 ovan och diagram 5 visar Arbetsförmedlingens bedömning av medelsbehovet på anslaget 1:4 Lönebidrag m.m. för åren 2025 – 2027. Arbetsförmedlingen utgår från aviserad tilldelning i sin planering för perioden.

Diagram 5: 1:4 ap. 1 Lönebidrag m.m. Aviserade anslagsnivåer och medelsbehov (tusental kronor)



5.4.1 Beslutsformen ställer höga krav på myndighetens kapacitet

Utvecklingen av antalet beslut om lönebidrag (lönebidrag för anställning, lönebidrag för trygghet i anställning, lönebidrag för utveckling i anställning) och skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare påverkas av många olika faktorer. Det är en form av beslut som ställer höga krav på myndighetens kapacitet i form av kompetens och resurser.

Antalet deltagare i anställning med lönebidrag är till stora delar konjunkturokänsligt. Myndighetens bidrag är därför av stor vikt för att öka antalet deltagare i insatsen och förbättra förutsättningarna för dessa personer att få ett arbete.

Arbetsförmedlingen arbetar med att effektivisera ärendehandläggningen för att kunna öka antalet deltagare i särskilda insatser för arbetssökande med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. Det pågår även en utveckling av användningen av särskild stödperson för introduktions- och uppföljningsstöd (SIUS), se även avsnitt 3.3.

5.5 Nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar

Tabell 7: Anslag 1:13 Nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar. Utfall 2023, prognos 2024 samt beräknat medelsbehov 2025 – 2027 (tusental kronor)

	Utfall 2023	Prognos 2024	Beräknat 2025	Beräknat 2026	Beräknat 2027
Tilldelning/aviserad tilldelning*	8 129 311	5 342 736	5 087 785	4 968 658	0
- varav ap. 1 Nystartsjobb	7 490 119	5 074 844	4 314 785	3 609 658	0
- varav ap. 2 Stöd för yrkesintroduktionsanställningar	28 192	6 892	0	0	0
- varav ap. 3 Etableringsjobb	551 000	235 000	697 000	1 226 000	0
- varav ap. 5 Statliga ålderspensionsavgifter	60 000	26 000	76 000	133 000	0
Medelsbehov anslag 1:13	4 811 063	4 915 000	5 394 000	6 169 000	6 093 000
- varav ap. 1 Nystartsjobb	4 729 942	4 642 000	4 621 000	4 810 000	4 734 000
- varav ap. 2 Stöd för yrkesintroduktionsanställningar	21 256	12 000	0	0	0
- varav ap. 3 Etableringsjobb	-	235 000	697 000	1 226 000	1 226 000
- varav ap. 5 Statliga ålderspensionsavgifter	59 865	26 000	76 000	133 000	133 000

* Tilldelning enligt regleringsbrev/aviserat anslag enligt budgetproposition (prop. 2023/24:1 utgiftsområde 14).

5.5.1 Nystartsjobb

Tabell 7 och diagram 6 visar Arbetsförmedlingens bedömning av medelsbehovet på anslaget 1:12 ap1 Nystartsjobb för åren 2025 – 2027.

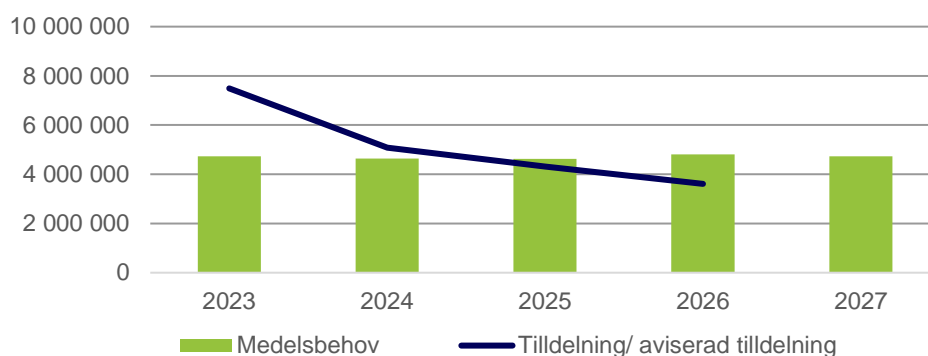
Arbetsförmedlingar ser fortfarande utmaningar i att öka antalet beslut om nystartsjobb i den omfattningen att hela anslaget nyttjas under 2024. Den förväntat försämrade konjunkturen riskerar att hålla tillbaka antalet nya nystartsjobb, vilket leder till en osäkerhet gällande bedömningen av antalet deltagare och kostnaden per deltagare.

Det råder även en osäkerhet kring hur snabbt den sänkta ersättningsnivån från den 1 januari 2024 kommer att få genomslag på anslagsbelastningen. Vidare tar bedömningen i tabellen ovan inte hänsyn till vad införandet av etableringsjobb kan få för volympåverkan för nystartsjobb. Sammantaget innebär bedömningen i nuläget ett

högre anslagsutnyttjande för åren 2025 och 2026 jämfört med regeringens aviserade anslagsnivå

Utöver det är utvecklingen av antalet deltagare i nystartsjobb beroende av att arbetsgivare ansöker om att rekrytera med detta stöd. Arbetsförmedlingen bedömer att det kommer ske en försvagning inom branscher såsom handel och hotell- och restaurangverksamhet samt byggverksamhet. Dessa tre branscher står sammantaget för över en tredjedel av alla nystartsjobb.

Diagram 6: 1:13 ap. 1 Nystartsjobb. Aviserade anslagsnivåer och medelsbehov (tusental kronor)



5.5.2 Yrkesintroduktionsanställningar

Programmet yrkesintroduktionsanställningar kommer att upphöra 2024 vilket innebär att inga nya beslut eller förlängningar kan ske. De beslut som startat innan den 31 december 2023 får fortgå men är maximalt 12 månader långa. Samtliga beslut om yrkesintroduktionsanställning kommer därmed att ha upphört senast den 31 december 2024.

5.5.3 Etableringsjobb

I oktober 2023 fattade regeringen beslut om förordningsändringar för etableringsjobb som gäller från den 1 januari 2024. Det, tillsammans med centrala kollektivavtal från arbetsmarknadens parter, möjliggör för myndigheten att fatta beslut om etableringsjobb från 1 januari 2024.

Utgångspunkten är att flera centrala avtal kommer att slutas efter hand under 2024. Hur många ansökningar om etableringsjobb det leder till påverkas av hur många kollektivavtal som kommer att tecknas och inom vilka branscher. Därmed bedömer Arbetsförmedlingen att det i dagsläget är för tidigt att bedöma hur många som kommer att ta del av insatsen. För åren 2025 – 2027 utgår Arbetsförmedlingen från att tilldelade medel är tillräckliga. Detsamma gäller anslagsposten 1:13 ap5 Statliga ålderspensionsavgifter.

5.6 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare

Tabell 8: Anslag 1:14 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare Utfall 2023, prognos 2024 samt beräknat medelsbehov 2025 – 2027 (tusental kronor)

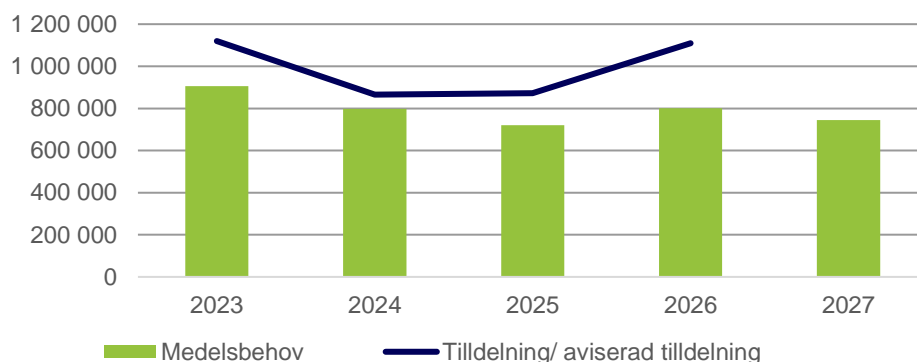
	Utfall 2023	Prognos 2024	Beräknat 2025	Beräknat 2026	Beräknat 2027
Tilldelning/aviserad tilldelning*	1 119 813	865 470	871 847	1 109 329	0
Medelsbehov anslag 1:14	904 986	798 000	721 000	801 000	745 000

* Tilldelning enligt regleringsbrev/aviserat anslag enligt budgetproposition (prop. 2023/24:1 utgiftsområde 14).

Tabell 8 och diagram 7 visar Arbetsförmedlingens bedömning av medelsbehovet på anslaget 1:14 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare för åren 2025–2027. Etableringsersättningen är rättighetsbaserad och därför påverkas medelsbehovet direkt av antalet nyanlända som medverkar i etableringsinsatser på Arbetsförmedlingen samt av etableringsplanernas omfattning.

Förutsättningarna kan komma att ändras vid en eventuell EU-gemensam lösning för att hantera ukrainska flyktingars status i unionen bortom den 4 mars 2025.

Diagram 7: 1:14 ap. 1 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare. Aviserade anslagsnivåer och medelsbehov (tusental kronor)



5.7 Övriga medel som disponeras

Arbetsförmedlingen disponerar medel från utgiftsområde 10, anslag 1:6 ap. 5 Bidrag för sjukförsäkringsprocessen. Rehabiliteringsinsatser i samarbete mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen. Myndigheterna ska i samarbete vidareutveckla metoder och arbetssätt för att stödja den enskildes återgång i arbete. Utgifterna för år 2024 för samarbetet beräknas enligt regleringsbrevet till 700 miljoner kronor. Myndigheterna kommer årligen överens om en fördelning av anslaget. Det innebär för 2024 att 72 miljoner kronor går till Arbetsförmedlingens programkostnader, 366 miljoner kronor till Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader och 262 miljoner kronor till Försäkringskassans förvaltningskostnader.

6 Investeringar och låneram

Detta avsnitt redogör för Arbetsförmedlingens verksamhetsinvesteringar och behov av låneram för perioden.

6.1 Behovet av låneram ökar under perioden

Som framgår av nedanstående tabeller ökar behovet av låneram under perioden, från 1 000 miljoner kronor för 2025 till 1 125 miljoner kronor för 2026 och 1 225 miljoner kronor för 2027. Det ökade behovet av låneram jämfört med bedömningen i föregående budgetunderlag har kommunicerats redan under 2023, varför låneramen för 2024 höjdes till 850 miljoner kronor (att jämföra med yrkanden om 750 miljoner kronor i budgetunderlaget för 2024–2026).

Den främsta orsaken till att behovet av låneram ökar är ökade kostnader för investeringar i egen utveckling: Det är kopplat främst till flytt av ärenden till det nya ärendehanteringssystemet. Arbetet är omfattande och innebär inte bara en en-till-en-flytt av besluten utan omfattar hela ärendets livslängd. Det innebär stor nyutveckling. Under 2022 och 2023 avtog mycket av den planerade överföringen av ärenden eftersom de nya ärendeslagen och processerna kring bland annat etableringsjobb och ärenden kopplade till reformeringen var prioriterade. Arbetsförmedlingen behöver nu fortsätta jobbet med överföring av redan befintliga beslutstyper.

Det råder osäkerhet kring i vilken omfattning utveckling som gäller beredskapsmyndigheten kommer finansieras med lån. I nuläget är det annan karaktär på utvecklingen som innebär mindre mjukvaruutveckling. De framförda resursbehoven i kapitel 3 avser enbart förvaltningskostnader.

Tabell 9: Låneram och räntor för verksamhetsinvesteringar (tusental kronor)

Låneram totalt (tkr)	Utfall 2023	Prognos 2024	Beräknat 2025	Beräknat 2026	Beräknat 2027
IB lån i Riksgäldskontoret	489 201	655 276	822 176	964 596	1 086 116
Nyupplåning	324 954	331 500	320 000	300 000	300 000
Amorteringar	158 879	164 600	177 580	178 480	176 480
UB lån i Riksgäldskontoret	655 276	822 176	964 596	1 086 116	1 209 636
Beslutad/föreslagen låneram	750 000	850 000	1 000 000	1 125 000	1 225 000
Ränteutgifter	19 960	28 465	34 330	36 110	34 300
Summa amorteringar och ränteutgifter	178 839	193 065	211 910	214 590	210 780
Finansiering av räntor och avskrivningar					
Anslag 1:1 Förvaltningskostnader AF	178 839	193 065	211 910	214 590	210 780
Summa finansiering	178 839	193 065	211 910	214 590	210 780

Tabell 10: Verksamhetsinvesteringar (tusental kronor)

Verksamhetsinvesteringar	Utfall 2023	Prognos 2024	Beräknat 2025	Beräknat 2026	Beräknat 2027
Immateriella investeringar					
Datasystem, rättigheter m.m.	230 233	226 000	205 000	188 000	189 000
Materiella investeringar					
Maskiner, inventarier och installationer m.m.	87 811	87 500	85 000	77 000	72 000
Övriga verksamhetsinvesteringar	6 910	18 000	30 000	35 000	39 000
Summa verksamhetsinvesteringar	324 954	331 500	320 000	300 000	300 000
Finansiering					
Lån i Riksgäldskontoret	324 954	331 500	320 000	300 000	300 000
Summa finansiering	324 954	331 500	320 000	300 000	300 000

6.2 Uppdrag avseende investeringar

Arbetsförmedlingen fick i regleringsbrevet för 2024 i uppdrag att i budgetunderlaget för 2025–2027 göra en redovisning av planeringen för genomförande av investeringar som har påverkan på myndighetens effektivitet. Denna redovisning återfinns nedan. Redovisningen av investeringar som överstiger 20 miljoner kronor ingår i tabellen nedan om särskilda verksamhetsinvesteringar.

Tabellen nedan visar det totala investeringsbeloppet per objekt, ackumulerat utfall från tidigare år, en prognos för innevarande år och beräknade investeringar för åren 2025 – 2027 i enlighet med Ekonomistyrningsverkets föreskrifter och allmänna råd till 9 kap. 4§ i förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Varje objekt beskrivs mer ingående i avsnitt 6.3-6.8.

Tabell 11: Särskild information om verksamhetsinvesteringar (tusental kronor)

	Totalt	Ack. utfall ¹⁷	Prognos 2024	Beräknat 2025	Beräknat 2026	Beräknat 2027
Verksamhetsinvesteringar per objekt						
Kundarbete	1 039 113	599 113	110 000	110 000	110 000	110 000
Fristående aktörer	451 951	221 951	70 000	60 000	50 000	50 000
Tillgänglighet och likvärdig service	110 332	30 332	20 000	20 000	20 000	20 000
Digitala system och arkitektur	1 409 189	839 189	150 000	140 000	140 000	140 000
Ledning och styrning	77 566	37 566	0	20 000	20 000	0
Säkerhetshöjande Larm, passage & lås	112 500	0	12 500	27 000	36 000	37 000
Summa utgifter för investeringar	3 200 651	1 728 151	362 500	377 000	376 000	357 000
Finansiering						
Lån i Riksgäldskontoret	1 442 113	509 613	217 500	232 000	241 000	242 000
Anslag 1:1 Förvaltningskostnader AF	1 758 538	1 218 538	145 000	145 000	135 000	115 000
Summa finansiering	3 200 651	1 728 151	362 500	377 000	376 000	357 000
Varav investeringar i anläggningstillgångar						
Datasystem, rättigheter m.m.	1 296 613	509 613	205 000	205 000	188 000	189 000
Maskiner och inventarier	145 500	0	12 500	27 000	53 000	53 000
Övriga verksamhetsinvesteringar	-	-	-	-	-	-
Summa investeringar i anläggningstillgångar	1 442 113	509 613	217 500	232 000	241 000	242 000

Tabell 12: Tidplan och förväntad effekt. I tabellen finns uppskattningar avseende interna effektiviseringar baserade på beslutsunderlag för större IT-utveckling.

Verksamhetsinvesteringar per objekt	Fas & Kategori	Tidplan	2024	2025	2026	2027
Kundarbete						
- Kundrelationshanering	Förstudie	2024–2025		13 000	14 000	14 000
- Helt digital vägledning & matchning	Genomförande	-	-	3 000	3 000	3 000
Fristående aktörer						
- Arbetsmarknadsutbildning	Förstudie	2024–2025		20 000	30 000	45 000
Tillgänglighet och likvärdig service						
Digitala system och arkitektur						
- Ökad tillgänglighet för kund	Genomförande	2023–2024	-	-	-	-
- Ökad kvalitet i handlingsplanen	Genomförande	2023–2024	28 000	24 000	21 000	17 000
- Enhetlig process särskilda insatser	Genomförande	2023–2024	-	-	-	-
Ledning och styrning						

¹⁷ Avser utvecklingskostnader från och med 2020.

6.3 Kundarbete

Området innefattar utvecklingsaktiviteter med utgångspunkt i stöd och service till kunden i fokus i linje med Arbetsförmedlingens strategi för kundarbetet, *Digitalt först*. Utvecklingsaktiviteterna fokuserar på att utöka självserviceflödena med fler tjänster så att en större del av kundgrupperna erbjuds kompletta digitala flöden.

6.3.1 Kundrelationshantering

Utveckling kommer ske i flera större utvecklingsinitiativ (utvecklingsobjekt). Genom att nyttja den samlade kunskapen om kunderna förbättras förutsättningarna för handläggare att ge stöd. Fyra målsättningar är formulerade

1. Kundens flöde är personifierat enligt individuella behov och förutsättningar
2. Det är transparent, tydligt och förutsägbart för kunden var denne befinner sig i flödet och hur den ska nå sitt mål
3. Kundens information är korrekt, konsekvent och komplett
4. Användaren har tillgång till relevant och situationsanpassad information och data för att kunna hjälpa kunden genom flödet.

Utifrån målsättningen planeras ett första utvecklingsobjekt för kundrelationshantering med syftet att förbättra information vid planerings- och uppföljningssamtal. Nyttan blir att minska onödig efterfrågan eftersom kunden inte behöver komplettera lika mycket som förut.

6.3.2 Helt digital vägledning och matchning

Enligt tidigare plan skulle utvecklingsobjektet genomförts under 2022–2023. Under hösten 2023 pausades arbetet och det pågår analys om en eventuell återstart under 2024. Förväntad effekt är att antingen få fler som står nära arbetsmarknaden att följa självserviceflödet, eller att digitalt stötta vissa arbetssökande så att rusta och matcha 2 inte behöver erbjudas.

6.4 Fristående aktörer

6.4.1 Arbetsmarknadsutbildning

Utvecklingsarbetet ska effektivisera arbetet för handläggare genom att införa processen i det nya handläggningssystemet BÄR. Det kommer även ske utveckling som förbättrar för leverantörer genom utveckling på mina sidor för fristående aktörer. Betalningsflöden kommer utvecklas. Nyttan blir en större effektivisering för arbetsförmedlare och en viss effektivisering för ekonomer som jobbar med betalningsflödena.

6.5 Tillgänglighet och likvärdig service

Området innefattar aktiviteter för att utveckla likvärdigheten i stöd och service, säkra en god tillgänglighet¹⁸ och en väl fungerande regional och lokal samverkan.

¹⁸ Både utifrån geografiska aspekter och utifrån krav som finns i Förvaltningslagen och Diskrimineringslagen.

Utveckling för effektiv samverkan med externa parter (myndigheter, kommuner, fristående aktörer) kommer ske under flera år. Det kommer ske fortsatt utveckling av digitala tjänster i enlighet med tillgänglighetsstrategi så kunder erbjuds likvärdig service i de digitala flödena.

6.6 Digitala system och arkitektur

Större utvecklingsinsatser som är planerade från 2024 och framåt redovisas i nedanstående avsnitt.

6.6.1 Ökad tillgänglighet för kund

Fortsätter från 2023 och planeras vara klart i april 2024. Utvecklingen ska förbättra gemensamma IT-stöd för personal som jobbar med service på distans och personal på lokalkontor. Nyttan blir ökad tillgänglighet och bättre service. Kunden får tala med en person som har tillräcklig kompetens, mandat och systemstöd, för att undvika överlämningar och dubbelarbete. Lösningen bygger på att använda contact center systemet i större utsträckning och att ena processer kring detta.

6.6.2 Ökad kvalitet i handlingsplanen

Handlingsplanen är ett viktigt dokument som används av arbetsförmedlare, kunder och leverantörer. Syftet med utvecklingen är att handlingsplanen ska hållas mer aktuell och uppdaterad med hjälp av automatisering, exempelvis när den ska förnyas. Nyttan förväntas bli färre dagar i arbetslöshet samt effektivare handläggning.

6.6.3 Enhetlig process särskilda insatser

Målet med utvecklingen är att förbättra process och systemstöd för personer långt från arbetsmarknaden som ofta kan ha en funktionsnedsättning. Den största insatsen som används är lönebidraget. Nyttan med utvecklingen är att processen kompletteras med en ny aktivitet och att det blir minskade felaktiga utbetalningar. Idag är ca 3,3 procent av besluten felaktiga och eftersom ersättning beviljas under långa perioder finns det risk för betydande kostnader på sikt.

6.7 Ledning och styrning

Området innefattar utveckling av ledningssystem och stödprocesser såsom ekonomi, HR och kommunikation. Det ingår även viss utveckling som kan stötta handläggning genom inköp- och e-handel samt analysdata. Under 2024 finns ingen investering som uppgår till 20 miljoner kronor men det kan bli aktuellt från 2025.

6.8 Säkerhetshöjande larm, passage och låssystem

Efter utredningar de senaste åren har det framkommit behov av att förbättra larm, passage och låssystem på arbetsförmedlingens samtliga kontor. Anledningen är att Arbetsförmedlingen idag har många olika leverantörer av larm och passagesystem vilket har identifierats som en säkerhetsrisk. Upphandling och installation kommer ske successivt under ett par år.

7 Övriga ekonomiska villkor

7.1 Bemyndiganden

Av tabellerna i detta avsnitt framgår Arbetsförmedlingens behov av bemyndiganderamar. Arbetsförmedlingen föreslår att angivna belopp för infriade åtaganden fortsatt ska vara indikativa (i likhet med villkoret i regleringsbrevet för 2024): För beräknade åtaganden som medför utgifter under följande budgetår utgår Arbetsförmedlingen från de medelsbehov som framförs i detta budgetunderlag. För upphandlade matchningstjänsterna redovisas åtaganden i förhållande till en prognos över vad som faktiskt kommer att leda till ett infriande.

Arbetsförmedlingen har även utestående åtaganden utan krav på bemyndiganderedovisning. Detta framgår av regleringsbrevet – Övriga bestämmelser.

Tabell 13: Bemyndiganden för anslag 1:3 ap 1, Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser (tusental kronor)

	2023	2024	2025	2026	2027	2028 - XX	
	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat	Beräknat	Slutår
Ekonomiska åtaganden vid årets början	5 098 136	4 262 416	4 751 956	-	-	-	-
Nya åtaganden	3 992 713	4 345 975	3 866 017	-	-	-	-
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	-4 605 576	-3 651 130	4 112 101	3 883 289	522 850	99 733	2033
Varav utgifter till följd av ekonomiska åtaganden vid utgången av År 0	0	-	4 112 101	540 122	99 733	0	-
+/- Övriga förändringar av ekonomiska åtaganden	-222 857	-205 305	-	-	-	-	-
Utestående åtaganden vid årets slut	4 262 416	4 751 956	4 505 873	-	-	-	-
Tilldelad/föreslagen bemyndiganderam	7 000 000	5 500 000	5 500 000	-	-	-	-

Tabell 14: Bemyndiganden för anslag 1:4 ap 1, Lönebidrag m.m. (tusental kronor)

	2023	2024	2025	2026	2027	2028 - XX	
	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat	Beräknat	Slutår
Ekonomiska åtaganden vid årets början	14 926 135	14 649 297	15 089 040	5 235 510	962 054	-	-
Nya åtaganden	9 626 135	10 416 392	10 347 005	-	-	-	-
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	8 698 195	8 762 908	9 940 311	10 260 224	4 273 455	962 054	2028
Varav utgifter till följd av ekonomiska åtaganden vid utgången av År 0	0	-	9 940 311	4 198 447	936 625	13 657	-
+/- Övriga förändringar av ekonomiska åtaganden	1 204 778	1 213 742	0	-	0	0	-
Utestående åtaganden vid årets slut	14 649 297	15 089 040	15 495 733	-	-	-	-
Tilldelad/föreslagen bemyndiganderam	18 000 000	19 500 000	17 000 000	-	-	-	-

7.2 Räntekontokredit och anslagskrediter

Arbetsförmedlingen föreslår att räntekontokredit och anslagskrediter ska vara på samma nivå som 2024 för åren 2025–2027.

Bilaga 1 Strategisk programmix

Arbetsmarknadspolitiska insatser präglas i allmänhet av heterogena effekter, det vill säga att hur insatsen genomförs, för vem och när har en stor betydelse för vilken effekt insatsen får. För att nå en så hög effektivitet som möjligt är det därför viktigt att insatserna riktas rätt så att de möter de behov som arbetssökande har.

Oaktat vilken insats som avses finns ett antal faktorer som generellt har betydelse för att öka sannolikheten för arbetssökande att få ett jobb. Insatser bör överlag ha integrerat ett tydligt jobbfokus för att de ska ge effekt. Ju mer likt en riktig anställning en insats är desto större chans att den leder till jobb. Handläggares förväntningar och förhållningssätt har också betydelse. Att ha positiva förväntningar, tro på den arbetssökandes möjligheter att få ett jobb och fokusera på hans styrkor och kompetenser tenderar att bidra till bättre resultat.

Inriktning för styrning av insatser

Utifrån uppdraget och våra ekonomiska förutsättningar anges nedan hur olika typer av insatser ska användas och riktas för att möta arbetssökandes behov och ge effekt.

Uppföljning av arbetssökandet för arbetssökande som står närmare arbetsmarknaden.

En stor andel av de som skriver in sig står relativt nära arbetsmarknaden¹⁹. De som snabbt går till arbete är i huvudsak personer med utbildning och som kommer från ett arbete eller från studier. För de arbetssökande som står nära arbetsmarknaden ska fokus vara enbart på uppföljning av arbetssökandet med utgångspunkt i en tydlig handlingsplan. Detta både för att frigöra resurser för mer stöd till arbetssökande som står längre ifrån arbetsmarknaden och för att tidiga insatser till arbetssökande som står nära arbetsmarknaden riskerar att leda till inlåsnings effekter.

Matchningstjänster för att förhindra och bryta långtidsarbetslöshet för en bred grupp av arbetssökande

Matchningstjänster passar en bred grupp av arbetssökande som behöver stöd i jobbsökandet för att snabbare gå ut i arbete. Kombinationen av stöd i jobbsökandet och ökad kontroll är ofta viktigt för att öka utflödet till arbete.

För arbetssökande som står längre ifrån arbetsmarknaden tenderar effekten av matchningstjänster att vara lägre, eftersom det för dessa personer sällan räcker med stöd och coachning i jobbsökandet. De behöver i stället ett mer fördjupat stöd (se insatserna nedan).

För bedömning av behoven av matchningstjänster se utgiftsprognos februari 2024.

¹⁹ Utifrån myndighetens statistiska bedömningsstöd bedömdes till exempel cirka 40 procent av de som skrev in sig i september 2023 ha en hög jobbchans (= minst 50 procents sannolikhet att ha ett jobb utan stöd inom 12 månader).

Stora behov av anställningsstöd och praktik för arbetssökande som står långt ifrån arbetsmarknaden

Anställningsstöd är generellt den mest effektiva insatsen för arbetssökande som står längre från arbetsmarknaden. Anställningsstöd har generellt positiv effekt både när det gäller sysselsättningen på de anställande företagen och för arbetssökande som står längre ifrån arbetsmarknaden. Anställningsstöden minskar trösklarna för anställningen genom att de kompenserar för förväntade brister i produktivitet. Anställningsstöden ska riktas till arbetssökande som står långt ifrån arbetsmarknaden för att inte riskera så kallade undanträngningseffekter, dvs. att de tränger undan anställningar som skulle skett ändå utan subvention.

Arbetspraktik har generellt positiv effekt när det gäller övergången till anställning med stöd. Arbetspraktik fungerar ofta som en del av en kedja av insatser där deltagarna först får en praktik, sedan en subventionerad anställning, för att senare övergå till osubventionerat arbete.

Generellt bör anställningsstöd och praktik användas för de arbetssökande som saknar nätverk och aktuella referenser och behöver få praktisk erfarenhet från det svenska arbetslivet.

För att möjliggöra för fler arbetssökande att ta del av anställningsstöd och praktik behövs ofta ett systematiskt arbetsgivararbete som tar sin utgångspunkt i de arbetssökandes kompetenser och förutsättningar. Det finns starkt empiriskt stöd för att insatser som kombinerar ett personligt intensivt matchningsarbete med praktik och/eller anställningsstöd ger god effekt för arbetssökande som står längre ifrån arbetsmarknaden.

Det finns ett fortsatt stora behov av fördjupat stöd. Behoven av dessa insatser är särskilt stort bland arbetssökande som varit utan arbete 24 månader eller mer och för utrikesfödda kvinnor. En stor del av de arbetssökande som står långt ifrån arbetsmarknaden har också en funktionsnedsättning. För dessa är SIUS och de olika typerna av lönebidrag viktiga och effektiva insatser.

Arbetsmarknadsutbildning för att möta ett ökat behov av omställning.

Arbetsmarknadsutbildning är en viktig insats både för arbetssökande i behov av omställning och för att bidra till att fler arbetssökande får en yrkeskompetens som möter den efterfrågan som finns och kommer finnas på sikt. Den snabba strukturomvandlingen på arbetsmarknaden innebär att behovet av omställning är fortsatt högt och att många arbetslösa behöver vidareutbilda sig för att kunna ta de nya jobb som kommer.

Effekterna av arbetsmarknadsutbildning för arbetssökande är generellt positiva särskilt på längre sikt och för deltagare som befinner sig längre från arbetsmarknaden, dvs. deltagare med lägre utbildningsnivå, utrikes födda och deltagare som varit arbetslösa längre. En förutsättning för att en arbetsmarknadsutbildning ska ge effekt är att deltagarna har tillräckliga förkunskaper för att tillgodogöra sig utbildningen (exempelvis tillräckliga språkkunskaper alternativt att tillräckligt språkstöd kan ges). Därmed kan deltagande

i arbetsmarknadsutbildning behöva föregås av förberedande insatser. Effekter och resultat av arbetsmarknadsutbildning tenderar att öka om utbildningen sker i nära samarbete med arbetsgivare före- under- och efter utbildningen.

Reguljär utbildning för arbetssökande med kort utbildning

Många arbetslösa saknar de kompetenser som arbetsgivarna efterfrågar och behöver utbildning inom det reguljära utbildningsväsendet för att kunna konkurrera om jobben. Generellt finns ett positivt samband mellan högre utbildningsnivå och sysselsättning och inkomster. Deltagande i kommunal vuxenutbildning har historiskt också haft positiva effekter.

Grundläggande reguljär utbildning innebär för många arbetssökande långa insatser och värdet av att investera i dessa är större för något yngre arbetssökande. Utbildning har också stor betydelse för nyanländas etablering på arbetsmarknaden.

Studiemotivation har betydelsen för individens benägenhet att delta i, och slutföra, en utbildning.

Sammantaget finns behov av att öka antalet som anvisas och övergår till studier. För att möjliggöra det behöver Arbetsförmedlingen och leverantörer i högre utsträckning arbeta med motiverande, stödjande och vägledande insatser för att arbetssökande som saknar gymnasieutbildning ska kunna ta steget att påbörja och klara av en utbildning inom det reguljära utbildningsväsendet.

Insatser i samverkan för arbetssökande i behov av parallella insatser från flera aktörer

Många av de arbetssökande kvinnor och män som står långt ifrån arbetsmarknaden har behov av parallella insatser från olika aktörer för att komma i arbete. Särskilt viktigt är det att olika typer av förberedande insatser kombineras med tydligt jobbfokus och arbetsplatsförlagda insatser. För denna grupp ska vi öka användningen av olika typer av insatser i samverkan, ofta tillsammans med kommuner. Dessa insatser ska komplettera våra upphandlade tjänster. Det kan handla om insatser som vi erbjuder i projekt lokalt eller regionalt, via samordningsförbund (FINSAM), lokala jobbspår, och insatser i samarbete med Försäkringskassan, Kriminalvården eller aktörer inom idéburen sektor. För insatser i samverkan ska vi använda möjligheter till finansiering från Europeiska socialfonden.

Ett par generella utgångspunkter vad gäller kombinationer av insatser är:

- Att i alla insatser ha ett tydligt fokus på resultat i form av arbete eller studier.
- För arbetssökande som har större stödbehov bör vi så snart som möjligt ge arbetsnära insatser.
- Insatser av förberedande eller utredande karaktär bör vara korta för att inte ge inlåsnings effekter. De bör också kombineras med insatser som är mer arbetsnära alternativt att det finns en tydlig plan för hur de förberedande insatserna ska leda vidare till utbildning eller mer arbetsnära insatser (såsom exempelvis praktik, arbetsmarknadsutbildning eller anställning med stöd).

Ovan kan till stor del åstadkommas genom att skapa och använda lokala jobbspår²⁰ där kombinationer av utbildning och/eller insatser som gör arbetssökande anställningsbara hos en arbetsgivare paketeras.

Rehabiliterande insatser

Vissa arbetssökande har, på grund av en historik av ohälsa och/eller funktionsnedsättning, behov av arbetslivsinriktad rehabilitering för att komma i arbete eller utbildning. Dessa behov ska mötas genom Steg till arbete och de rehabiliterande tjänsterna i kombination med matchning och tydligt jobbfokus.

²⁰ Jobbspår är en metod som kombinerar ordinarie insatser hos Arbetsförmedlingen och kommuner för att möta arbetsgivarnas rekryteringsbehov med arbetskraft som de har svårt att finna. Det är kompetensbehovet hos arbetsgivaren, i kombination med arbetssökande förutsättningar att möta dessa kompetenskrav med stöd av insatser som styr innehållet i ett jobbspår. Ett lokalt jobbspår innehåller därför oftast en paketering av utbildning och/eller insatser som gör arbetssökande anställningsbara hos en arbetsgivare. Jobbspår bygger på kedjor av insatser som löper i varandra i en följd utan onödiga ställtider eller osäkerhet om nästa steg. Målgruppen är personer som står långt från arbetsmarknaden och bedöms ha behov av ett fördjupat stöd.